

De gedachte aan Allah (*zīkr*) en gebruik van rede (*fīkr*) - 2

Djoemoe‘ah *choetbah* door dr. Zahid Aziz voor Lahore Ahmadiyya UK, 20 mei 2022

“Onze Heer, waarlijk hebben wij een Roeper tot het geloof horen roepen, zeggend: geloof in jullie Heer. Dus geloven wij. Onze Heer, schenk ons bescherming tegen onze zonden en verwijder onze kwaden en laat ons sterven met de rechtschapenen. Onze Heer, schenk ons wat U ons heeft beloofd met Uw boodschappers en maak ons niet te schande op de dag der Opstanding. Waarlijk, U faalt nooit in (Uw) belofte! Dus aanvaardde hun Heer hun smeekbede, (zeggend): Ik zal niet toestaan dat het werk van een van de werkers uit jullie midden verloren gaat, hetzij mannelijk of vrouwelijk, de een van jullie is als de ander. Dus degenen die vluchtten en die uit hun huizen werden verdreven en vervolgd werden op Mijn weg en die streken en werden gedood, van diegenen zal Ik waarlijk het kwaad verwijderen en hen Tuinen doen binnengaan waardoor rivieren stromen — een beloning van Allah. En bij Allah ligt de beste beloning.” - 3: 193-195

Ik ga verder met de groep verzen waarmee ik in de laatste *choetba* ben begonnen. De verzen vóór de verzen hierboven vertelden ons dat degenen met zeer krachtig intellect en denkvermogen, de *zgn. oēloe-l-albāb*, en die constant in hun hart aan Allah denken en nadenken over de schepping van de hemelen en de aarde, tekenen kunnen ontdekken van het bestaan van Allah in deze schepping. Ook in de manier waarop dag en nacht elkaar afwisselen wanneer de ene komt en de andere gaat, kunnen ze zulke tekenen aantreffen. En als ze zulke tekens hebben ontdekt, verrichten ze bepaalde gebeden tot Allah.

Het eerste van die gebeden noemde ik in de laatste *choetba* en gaat als volgt: ‘Behoed ons voor de straf van het vuur. Onze Heer, wie U het vuur doet binnentreden, hem brengt U zeker tot schande.’

Vervolgens zeggen ze dat ze een ‘Roeper’ hebben horen roepen tot geloof, zeggende: *āminōē bi-rabbi-koem* – ‘geloof in uw Heer.’ Deze Roeper tot geloof is natuurlijk profeet Mohammed (vrede en zegeningen van Allah zij met hem). Alle profeten riepen de mensen op om in hun Heer te geloven, de Heer van die profeten zelf en de Heer van hun volk.

Volgens de koran nodigden alle profeten de mensen uit om God te dienen en geen van die profeten vroeg aan de mensen om hen te dienen:

“Het past een sterveling niet, wanneer Allah hem het Boek geeft en het gezag en het profetschap, dat hij dan tegen de mensen zegt: wees mijn dienaren naast die van Allah; maar (hij zou moeten zeggen): wees aanbidders van de Heer (*rabbāniyyīna*) omdat jullie

het Boek onderwijzen en omdat jullie (het) bestuderen. Noch zou hij jullie bevelen om de engelen en de profeten tot heren te nemen.” – 3:79-80

Het woord hier voor ‘aanbidders van de Heer’ is *rabbāniyyīna*, wat het meervoud is van *rabbānī*. Elke profeet zei tegen zijn volk: een ieder van jullie zou een *rabbānī* moeten worden, of een aanbidder van zijn of haar *Rabb*, of iemand die toegewijd is aan zijn of haar *Rabb*. En *rabbānī* word u door het boek dat ik u heb gebracht te onderwijzen en te bestuderen. Onderwijs en studie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Als je lesgeeft aan anderen, dan leer je tijdens het lesgeven zelf ook iets. En als je iets bestudeert en begrijpt, heb je de drang, en eigenlijk de plicht, om het aan anderen te leren. Het woord *Rabb* voor Allah betekent dat Hij zorgt voor ons onderhoud en ons in staat stelt om in een ontwikkelingsproces van het ene stadium naar het volgende voort te gaan, net zoals een moeder haar baby en kind grootbrengt. Het woord *rabbānī* geeft aan dat zo’n dienaar van de *Rabb* gebruik maakt van wat Allah hem of haar heeft gegeven om vooruitgang te boeken, om naar steeds hogere niveaus van kennis, goede daden en nabijheid tot Allah op te klimmen.

Geen enkele profeet leerde dus aan zijn volgelingen dat ze Allah aan de kant moesten laten en in plaats daarvan alleen die profeet moesten dienen, omdat hij als een poort naar God was. Wat volgelingen moesten doen, is leren en begrijpen en onderwijzen wat Allah aan die profeet had geopenbaard en Allah tot hun Heer maken. Elke profeet had het verlangen dat zijn volgelingen dezelfde ervaring van nabijheid tot Allah ontwikkelden, op hun eigen niveau en reikwijdte, zoals die profeet zelf had ontwikkeld op zijn veel hogere niveau.

Natuurlijk vroeg elke profeet van zijn volk dat het van essentieel belang was dat de mensen in hem zouden geloven als een echte profeet. Hoe konden ze anders geloven in zijn aanspraak dat zijn openbaring en zijn boek van God afkomstig waren, als ze niet in die persoon zelf geloofden? Ze moesten ook in hun profeet geloven en hem gehoorzamen, omdat hij een praktijkvoorbeeld was van hoe de mensen zijn openbaring zouden moeten volgen. Een profeet is de eerste die handelt naar zijn openbaring, die daarin de leiding neemt en de meest toegewijde daarin is. We zien bijvoorbeeld dat profeet Mohammed (v.z.m.h.) veel meer bad, veel meer vastte en veel liefdadiger was dan al zijn volgelingen. In feite verbood hij zijn volgelingen om zoveel te doen als hij deed. Dus terwijl elke profeet de mensen opriep om in hun Heer te geloven, zoals het vers zegt dat ik hier bespreek in de woorden: ‘waarlijk hebben wij een Roeper tot het geloof horen roepen, zeggend: geloof in jullie Heer, dus geloven wij,’ was dat geloof alleen mogelijk wanneer zij de leringen en het voorbeeld van die profeet volgden.

Deze verzen zeggen ons dat mensen die continu Allah in gedachten houden en nadenken over Zijn schepping en over hoe die werkt, reageren op de persoon die hen tot het geloof roept en gelovigen in hun Heer worden. Ze bidden dan als volgt:

‘Onze Heer, schenk ons bescherming tegen onze zonden en verwijder onze kwaden en laat ons sterven met de rechtschapenen.’

Ze willen dus vervolgens handelen in overeenstemming met hun geloof, omdat het geloof van een persoon niet slechts mag bestaan uit gedachten in zijn of haar hoofd, of uit een uitspraak die hij of zij in woorden doet. Ze vragen Allah om kracht om weg te blijven van slecht gedrag en dat Allah elke tekortkoming die ze hebben zal bedekken en verwijderen, zodat zij niet op achterstand in hun ontwikkeling blijven. Het gebed daarna om ‘met de rechtschapenen te sterven’ is in feite het verlangen om te leven als de rechtschapenen. ‘Sterven met de rechtschapenen’ doe je niet door op dezelfde plaats als een rechtschapene te sterven, of op dezelfde dag dat een rechtschapene is gestorven, of door begraven te worden naast een rechtschapene. De enige manier om met de rechtschapenen te sterven, is door je leven te leiden als de rechtschapenen. Dit gebed houdt ook in dat we, nadat we geloof hebben gevonden en gehoor hebben gegeven aan de Roeper tot geloof, standvastig zullen blijven voor de rest van ons leven.

Het vers gaat dan over naar een volgend gebed dat als volgt gaat:

‘Onze Heer, schenk ons wat U ons heeft beloofd met Uw boodschappers en maak ons niet te schande op de dag van de Opstanding. U faalt waarlijk nooit in (Uw) belofte!’

Wat Allah ons via Zijn boodschappers heeft beloofd, is dat als wij handelen naar hun boodschap, dan zullen wij succes en eer behalen op deze wereld, en geen mislukking en schande. Door de juiste morele waarden van eerlijkheid, waarheid en trouw te volgen, zullen we zowel in ons wereldse leven als in onze spirituele ontwikkeling slagen. Schande op de dag des oordeels komt niet plotseling uit het niets. Het is een voortzetting van de schandelijke positie waarin mensen ons op deze wereld beschouwen wanneer we slechte daden begaan en ons verkeerd naar hen toe gedragen. Als iemand macht, positie en rijkdom bezit op deze wereld en deze misbruikt, zal hij nog steeds zien dat mensen voor hem buigen, hem prijzen en eer bewijzen. Maar in hun hart hebben die mensen geen respect voor hem als persoon. En die lage dunk die zij van hem hebben wordt ook Allah’s oordeel van schande over hem op de dag des oordeels.

Het laatste vers van deze groep van verzen (v. 195) zegt:

‘Dus aanvaardde hun Heer hun smeekbede, (zeggend): Ik zal niet toestaan dat het werk van een van de werkers uit jullie midden verloren gaat, hetzij mannelijk of vrouwelijk, de een van jullie afkomstig uit de ander

Allah's antwoord laat zien dat de mensen die tot Hem bidden door middel van de smeekgebeden die ik heb genoemd, zowel mannen als vrouwen zijn. Als u zich nog herinnert, begon deze groep van verzen met vers 190 waarin werd gezegd dat er tekenen in Allah's schepping zijn voor 'degenen die begrip hebben', de zgn. *oēloē-l-albāb*, oftewel degenen die het hoogste niveau van intellect bezitten. Dat zijn mensen die Allah altijd in gedachten houden (*zīkr*) en nadenken over Zijn schepping (*fīkr*). Vervolgens uiten ze deze gebeden en smeekbeden tegenover Allah. En Allah antwoordt hen door te zeggen: Ik accepteer de gebeden en het werk van een ieder van jullie, of u nu een man bent of een vrouw. Dit toont duidelijk en onomstotelijk aan dat de koran de *oēloē-l-albāb* niet beschouwt als alleen uit mannen te bestaan, maar ook uit vrouwen. Het verwijderd de gedachte bij de mensen dat de islam zou stellen dat vrouwen gebrekkig zijn in hun intellectuele capaciteiten in vergelijking met mannen. Feit is dat er net zulke zeer intelligente vrouwen kunnen zijn zoals er zeer intelligente mannen zijn.

Bovendien voegt Allah, nadat Hij heeft gezegd 'of jullie nu mannen zijn of vrouwen,' dit eraan toe: 'ieder van jullie is als de ander' – *ba'doe-koem min ba'd*. Deze woorden worden meestal vertaald als 'jullie zijn van elkaar afkomstig'. Men stelt dat mannen en vrouwen van elkaar worden geboren. Als je een man bent, dan heb je een moeder die een vrouw is, en als je een vrouw bent, dan heb je een vader die een man is. Maar Maulana Muhammad Ali wijst er in zijn Urdu-commentaar van de koran op dat deze woorden ook kunnen betekenen: jullie zijn allebei hetzelfde, of, jullie zijn als elkaar. Dus dit is een duidelijke verklaring van de koran dat Allah zelf tegen de gelovigen zegt dat hun mannen en vrouwen hetzelfde zijn. Dat wil zeggen dat Hij geen onderscheid maakt tussen hen bij het accepteren van hun gebeden om hun werk en hun offers resultaat te laten opleveren. Hij verwacht van zowel mannen als vrouwen dat ze hun intellect gebruiken, Hem continu in gedachten houden, in Hem geloven en tot Hem bidden. Hun offers worden later genoemd toen zij moesten vluchten uit hun huizen omdat zij daaruit verdreven werden, en toen zij leed en vervolging op Allah's weg ondergingen, en later moesten vechten en zelfs gedood werden.

Moge Allah dus ons, zowel mannen als vrouwen, in staat stellen om tot die mensen te behoren wiens werken, gebeden en inspanningen door Hem worden geaccepteerd.

Āmīn.

Geschreven door: Zahid Aziz

Vertaald door: Reza Ghaforkhan

Gepubliceerd door: *IslamLab*